

ARADI KÖZLÖNY

51. évfolyam, 245. szám

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897-1932.

Kedd, 1936. október 27.

A jobboldal

Irtó: Hegedüs Nándor

Csak az lehet jobboldali politikus, aki antiszemita? — kérdezte Bethlen István a magyar parlament ülésén. Ezzel a kérdéssel a mai idők legégetőbb problémájára tapintott rá.

A jobboldali politikát ma már annyira öszszeszevárták a zsidógyűlölet hirdetésével és gyakorlásával, hogy egészen bajos meghatározni: mi is az a jobboldali politika? Bethlen azzal bizonyította, hogy ő jobboldali politikát üzött mindig, hogy elmondta: miként szállott ő szembe annak idején Károlyi Mihállyal és miként indította utának 1919-ben a szegedi kormányt. "Ia ezek a tények szabják meg azt, hogy valaki jobboldali, akkor jobboldali politikának lényegében az ellenforradalmi politikát lehetne tekinteni.

De nem minden példa igazolná ezt a definíciót. Mert mondjuk Seipel prelátus, a néhai osztrák kancellár, nem volt ellenforradalmár, nem akarta a köztársasági demokrácia vívmányait lerombolni, habár jobboldali volt. Vagy ha még messzebbre megyünk vissza, vajjon milyen elnevezést adnának a mai frazeológia alapján Talleyrandnak, aki végigfutotta a francia forradalom egész skáláját, megdöntötte Napoleon oldalán a forradalmat és végül restaurálta a Bourbonokat. Amikor szemrehányást tettek neki változatos szolgálatairól, azt felelte: én mindig egyet szolgáltam és pedig Franciaország érdekeit.

Ki tudja ma megszabni, mikor szolgálja valaki hazája érdekeit? Hiszen jobboldal és baloldal egyaránt magának vindikálja ezt a szerepet. Egész bizonyos, hogy a modern Anglia igazi jobboldali politikusa Disraeli volt, hiszen ő állította helyre a tory régi fényét. A mai ideológia szerint azonban egészen neveltséges állítás, hiszen Disraeli zsidó volt.

A régi terminológia annál kevésbé használható ma, mert hiszen amig régebben a jobboldalt egyben a reakció és társadalmi megkövesedés politikájának bélyegezték, addig ma a jobboldal vádolja az ellenfelet reakcióval. A német nemzeti szocializmus egyik jelszava: le a reakcióval és a sötétséggel. Hajdanában, mondjuk a francia Combes idejében, tehát körülbelül harminc évvel ezelőtt a klerikalizmus és a katonai szoldateszka jelentette a jobboldalt. Ma ezt bajos volna állítani, amikor a Vatikán a nemzeti szocializmus egyik nagy ellenfele, amikor a Vatikánnak köszönhető, hogy Bécsben nincs árja-diktatúra és amikor a népek szívesen fogadnának már egy-egy katonai diktatúrát, hogy az ugynevezett totális diktatúra diadalordításban törne ki, ha a mai német uralmat egy katonai forradalom megbuktatná.

Bethlen a jobboldali kormányzást a haladó konzervatívizmusban jelöli meg. Megőrizni egy állam alapvető rendszerét, fejleszteni intézményeit, tagítani óvatosan a népjogokat, szociális jóléti törekvéseket pártolni és kiküszöbölni mindazokat az elégtelenségeket, melyek forradalomhoz vezethetnek. Jobboldalinak lenni jelentheti az intelligencia szerepének védelmét, a vagyonelosztás hirtelen változásának megakadályozását, a művelődés emelésével mennél nagyobb rétegek bevonását a társadalmi rend sánciba, az állam iránt való szeretet növelését, szociális harmonia teremtését, tekintélyt és erkölcsi hatalmat, de semmiképpen sem jelentheti a brutális erőt, a nyomasztó reakciót, a közvélemény elfojtását, a zsarnokság valamely modern kiadását.

Ma azonban a jobboldalt úgy akarjuk értelmezni, hogy a tekintély egyértelmű az állami hatalom teljességének gyakorlásával, a rendőri és közigazgatási uralom korlátlanágával, a dirigálás csalahatatlanságával és a közvélemény abszolút elnémetítésével. Ennek a keresztülviteléhez keresni kellett olyan tömeg-összötlőt, amely elfelejtse ennek a neo-barbárizmusnak minden átkát és ezt meg is

Megbukott a belga „Marcia su Bruxelles“

Degrelle rexista vezért őrizetbe vették a vezérkarával együtt és csak vasárnap engedtek szabadon — 5000 ember vonult fel a jelzett 200.000 helyett

Elégedetlen a szocialistapárt a semlegességi egyezményrel

Brüsszelből jelentik: A belga főváros, mint jelentettük, nagy izgalommal várta a rexisták vasárnapra hirdetett tüntető gyűlését, amelyet a kormány betiltott. A kormány betiltó rendelete ellenére a rexisták megkísérelték, hogy felvonuljanak a gyűlésre. A rendőrség azonban résen állott, idejében szétszórta a tüntetőket, akik közül 250 embert letartóztatott. Őrizetbe vették Degrellet, aki éppen a Sainte Gudule-tér egyik házában másodemeleti erkélyén helyezkedett el, hogy onnan gyűjtő beszédet intézzen híveire. Vele együtt a párt vezérkarát is őrizetbe vették.

Degrelle letartóztatásának híre azonban óriási izgalmat idézett elő párt hívei körében. A rexisták tegnap az egész nap folyamán uccai

tek el, két rendőr su-yosan megsebesült.

A Rex-párt tegnap kiáltványt adott ki, amelyben megállapítja, hogy a kormány azért rendelte el Degrelle letartóztatását, mert leleplezte, hogy a kormány a marxisták kezében van és hogy a kormány a belga nép kizsákmányolója. A belga marxisták Moszkva parancsa alatt állanak és a vörös diktatúrát akarják kikiáltani Belgiumban.

Az esti órákban a kormány hivatalos jelentést adott ki, melyben megállapítja, hogy bizonyos elemek a kommunista veszélyt céltatosan tullozzák. A kormány nem tűr semmiféle diktatórikus törekvést és letör mindenféle terrort.

A rendőrség az esti órákban az őrizetbe vett rexisták nagyrészt szabadon engedte, mindössze Degrelle és vezérkara maradtak tovább fogságban. A csendhez szokott belga fővárosban óriási izgalmat keltettek a tüntetések. A rexisták az egész nap folyamán a város különböző pontjain alkalmat kerestek, hogy belekössenek a karhatalomba. A rendőrök olyan fegyelmelzetten viselkedtek a tüntetőkkel szemben, hogy nem kerülhetett sor komolyabb összetűzésre.

Ma reggel érkezett jelentésünk szerint Degrellet a rendőrség szabadlábra helyezte. Valószínű, hogy a Rex-párt vezérkarának többi tagjait is elengedte a rendőrség.

A belga baloldali sajtó rámutat arra, hogy a rexisták vasárnapra tervezett tömegtüntetése teljes kudarcra jutott. Degrelle valószínűleg öngyilkosságot követett el — írja a Peuple és megállapítja, hogy a 200 ezer tüntető helyett mindössze néhány ezer ember jelent meg. A „Vingtiern Sieck“ című katolikus lap és a liberális „Derniere Heure“ a rexista tüntetők számát ötezerre becsüli. A legtöbb lap több engedékenységet áruul el a tüntetés credményével szemben és tartózkodik a kommentároktól.

A belga szocialistapárt nagygyűlésén Van der veldt volt miniszterelnök bejelentette, hogy szükségesnek tartja a semlegességi egyezmény átrovidítelését, mert az a felhívása, hogy nem lehet megakadályozni, hogy a külállamok a spanyol kormánynak élelmiszert szállítsanak.

DEGRELLE
a rexista vezér

tüntetések rendeztek a belga fővárosban, mely alkalommal többiben összeütközésre került a sor a tüntetők és a rendőrök között. Később a marxisták ellentüntetést rendeztek és a délután folyamán a rexisták és marxisták között is összeütközések voltak. A délutáni verekedések folyamán revolverlövések is dördül-

találtak az antiszemitizmusban.

Itt ennél a pontnál válik világossá, hogy milyen élesen látja meg az egész jobboldali politika meghamisítását Bethlen, amikor állt az el. len, hogy az antiszemitizmust azonosítják a jobboldallal és csak azt tekinthessék jobboldali politikuskak, aki hajlandó ütni a zsidót.

Bár Bethlen nem mondta ki, mégis tény, hogy ezzel a hamis tétellel a zsidóságot valóssággal bekegereklik abba a hitbe, hogy számára csak a baloldal hozhat megváltást a fenyegető nagy veszedelemből. Meg is értem, hogy Bethlen ezt nem mondta, mert csak zsidó érezheti át, hogy mit jelent a jobboldal és az antiszemitizmus azonosítása. Csak zsidó érezheti: mit jelent az, amikor például azt kell hallania, hogy a zsidók megmenetése világszerte

ma a szovjeten mulik. „Ha a szovjet összeomlana, — halljuk és olvassuk szinte mindennap — akkor a világ zsidóságára olyan katasztrófa zuhanna, amelyet még nem produkált a történelem.” Titus császár 70.000 zsidó rabszolgájának elhurcoltatása Jeruzsálemből Rómába, gyerekjáték volt hozzá képest. Ennélfogva valóssággal bele akarják verni már magába a zsidóságra is, hogy neki szeretnie kell a szovjetet és félteni kell a fennmaradását és így egy logikai salto mortáléval dobják bele a köztudatba a hazug következtetést, hogy mihielyt valószínű zsidó, mindjárt bolsevista és mihielyt valószínű jobboldali, ennél fogva nem is lehet más, csak antiszemita. A zsidóságot a jobboldal és antiszemitizmus azonosítása bele akarja hajszozni a leggyőrelmesebb lelki zavarba és állantó pánik-idegáll-

November 7-én
a Kulturpalotában:

HUBERMAN BRONISLAW

Jegyek elővételben:
Szabó Albertnél.

potba. Ha a spanyol kormányt elsepernék: neki kellene reszketnie ettől, holott a zsidóságnak sem mint nemzetnek, népnek, fajnak vagy vallásnak a spanyol eseményekhez semmi köze, minden mozzanatjától távol áll és mégis fülébe harsogják, hogy a spanyol felkelők győzelme után jön egész Európában a jobboldal és akkor lesz halál a zsidókra rogyásig. Ha Blum elbukik: jaj a zsidóknak, mert megint semmi sem állhatja útját a jobboldalnak sem Keleten, sem Nyugaton és a zsidók számára igazán nem lesz többé: hova és nem lesz többé: merre. Pedig a zsidóság Blummal semmi együttesben nincs. Egyetlen zsidót meg nem kérdeztek annak idején, hogy Blum vállalja-e a miniszterelnökséget. Sőt, ha a zsidókat valamilyen formában világszerte megszavazták volna, az óriási többség kétségkívül „nem”-mel szavazott volna. Ha Degrelle, belga politikus szónokol egyet: a zsidóknak kell félnie miatta és ha egy angol választásnál Mosley mandátumot szerezne, akkor minden zsidónak úgy kell éreznie, hogy ellene mondtak ítéletet.

A jobboldali sajtó szerint ez mind bizonyíték arra, hogy a zsidó forradalmár, fasiszta-ellenes bomlasztó tényező, kommunista-szimpatizáló és minden baloldali jelenség hive és támogatója. Holott egyáltalában nem is venne tudomást a világ száz és száz eseményéről, ha nem mondanák neki lépten-nyomon, hogy jobboldalinak lenni annyi, mint zsidót ütni, tehát szinte beleszuggérálják, hogy élete, jövője, léte, egzisztenciája attól függ, hogy Stalin áll-e a helyén és Blumot nem kövezi-e meg a „jeunesse d'ore” Párisban.

Nem-zsidó embernek fogalma sincs: mit jelent ez a rémkép élet. Mit bánja más, hogy East-London uccáin végigvonulnak a kék-ingesek? Mi köze hozzá, hogy Norvégiában ki győz a választásokon? Nem izgatja őt, hogy november 11-én milyen alkotmányos fordulat következik be Varsóban. Mit bánja ő, ha egy politikus ellen valamelyik országban merényletet követnek el; vajon a merénylő nem zsidó-e?... Mit tudja, hogy milyen üzés az, amikor a zsidó fellelegezve hallja: hála Istennek, — nem zsidó! Mintha tehetne róla, ha zsidó lett volna? Azt mondják: a zsidók világszerte ilyenek. Pedig ez nem más, mint annak a jobboldali fellelegnek az eredménye, hogy jobboldalinak lenni zsidóverést jelent és mennél jobbfelé megy a világ, annál inkább jaj a zsidóknak. Sem Olaszországban, sem Bulgáriában, sem Jugoszláviában, sem Görögországban nem jelent a diktatúra antiszemitizmust. De a jobboldal minden ilyen diktatórikus fordulatot a maga javára, antiszemitizmus lelkésedéssel sajátít ki. Szinte ráparancsolnak: jobboldali vagy, tehát antiszemitának kell lenned!

Bethlen István nagy kérdése végigszáguldhatna a világon, mint a megfertőzött lelkiismeret gyógyszerje és a megbolygatott emberi gondolkodás egyensúlyának helyre billentő profécija. Ha el lehetne képzelni még egyszer a rend biztosítását, a társadalmi béke konzerválását, a forradalmi láng elcsitítását, a „nemzeti irány” fogalmának megújítását anélkül, hogy ez egy ártatlan nép fainak hekatombáin keresztül valósulna meg?

Külön öröm és elégtétel ez, hogy mindezt egy transilvania-i eredetű magyar politikus mondta ki.

Németország után

Anglia és Franciaország is elismerik Olaszország abessziniai császárságát

Elmaradt a londoni semlegességi albizottság ülése — A világsajtó visszhangja a német-olasz tárgyalásokról

Londonból jelentik: A semlegességi albizottság eredeti tervétől eltérően ma nem tartott ülést. A londoni spanyol nagykövet ma félórás kihallgatáson volt a külügyminiszternél. A semlegességi albizottság reméli, hogy kedden folytathatja üléseit, mert azt hiszik, hogy a Szovjet kedden átnyújtja választását a semlegességi bizottság kérdéseire.

Politikai körökben arra is számítanak, hogy a Bécsbe tervezett háromhatalmi értekezlet során nagy meglepetések várhatók, mert ekkor fog ki-derülni, hogy

a római paktumhoz egy új állam is csatlakozott és ez az állam nem más, mint Németország.

Az angol közvéleményben az a felfogás alakult ki, hogy a berlini tárgyalások során

Németország közeledést keresett és talált a római jegyzőkönyvet aláíró államokhoz.

A párisi lapok megállapítják, hogy bár szá-

Ezer fényszórával világítják ki II. Carol király tiszteletére Prágát

A román-csehszlovák kapcsolatok manifesztációja készül Csehszlovákiában

Prágából jelentik: Lázasan folynak az előkészületek Carol király prágai fogadtatására. Az uralkodó érkezésének híre rendkívüli visszhangot keltett a csehszlovákiai sajtóban és közvéleményben. Közel ezer fényszórával világítja meg a csehszlovák főváros uccáit. A királyi látogatás a csehszlovák-román kapcsolatok újabb manifesztuma lesz.

Az uralkodó és kísérete elindult Csehszlovákiába

II. Carol király, Mihai nagyvajda, valamint Antonescu külügyminiszter hétfőről keddre virradó éjszaka különvonattal indultak el Sinaia-ból Prága felé. A kormány tagjai kivétel nélkül megjelentek a sinaia-i állomáson az uralkodó elutazásakor.

A király csehszlovákiai útja alkalmából ma Bihar- és Sălaj-megyékben ünnepek folytak le a román-csehszlovák barátság jegyében. Ezeket a vidékeken ugyanis szlovák telepések is élnek és ma a román, valamint a csehszlovák hatóságok képviselőinek jelenlétében tíz csehszlovák elemi iskolát avattak fel. Csehszlovák részről az ünnepeken résztvett Houdac miniszter és a csehszlovák nemzeti tanács elnöke, Granatier, a csehszlovák nemzeti tanács titkára, dr. Ribarics és Stanov képviselők, Karas tanár, a csehszlovák közoktatásügyi

minisztérium képviselője. A csehszlovák vendégeket Anghelescu közoktatásügyi miniszter képviselője Botta tanfelügyelő és a prefektus képviselője Drugariu főszolgabíró üdvözölték. Seba bucuresti-i csehszlovák követ nevében Kohulusek konzul beszélt, aki többek között a következőket mondotta:

— A szlovákok közel száz esztendővel ezelőtt telepedtek le ezen a vidéken és ők is bekapcsolódtak a románság nemzeti harcaiba. Románia ezeknek a szlovákoknak második hazája és ők mindenkor Románia lojális polgárai akarnak maradni. Mi nem lehetünk eléggé hálásak azért az igazságos és baráti elbánásért, amelyben itt testvéreinket részesítik. Közös biztonságunk módját ad arra, hogy együttesen dolgozzunk országaink megerősítése és jobb jövője érdekében.

Nem támogatja a szovjet spanyolországi terveit a francia és a török kormány

Szenzációkeltő pühalolódzások Párisban és Isztambulban — Gázháború készül Madrid körül

Az Echo de Paris jelentése szerint a szovjet azt a kérdést intézte a francia külügyminisztériumhoz, hogy abban az esetben, ha a Szovjetunió tényleg beavatkozna a spanyol polgárháborúba, hajlandó-e a szovjet rendelkezésére bocsájtani a francia kikötőket és a földközi-tengeri támaszpontokat? DELBOS külügyminiszter, aki a biarritzi kongresszuson vette át a Szovjet írásos jegyzékét, sietett leszögezni, hogy a Szovjet kérése teljesíthetetlen, mert a francia-szovjet-szerződés nem kötelezi erre Franciaországot.

Ellenőrizhetetlen hírek szerint a szovjet felhívta a török kormányt is, engedje meg, hogy a Szovjetunió flottája a Dardanella-szoroson keresztül a Földközi-tenger felé felvonulhasson.

A-sevillai rádió azt a hírt jelentette, hogy a nemzeti felkelők repülőgépei

bombáztak és megrongáltak egy szovjet-orosz hajót,

amely fegyvereket és hadiszert szállított a cartagnai kikötőbe.

Az Echo de Paris arról számol be, hogy a madridi kormánynak eltökélt szándéka, hogy gáztámadásokkal veti vissza a főváros felé törekvő felkelőket. A kormánycsapatoknak ezt az akcióját a szovjet fogja alátámasztani és már meg is kezdte a vegyszereknek Spanyolországba való szállítását.

A Paris Soir értesülése szerint

Franco tábornok Madrid megszállását csütörtökre tervezi. Az a szándéka, hogy bevonulásánál kerülni akarja a vérontást és a rombolást,

ezért a nemzeti hadvezetőség és az ibériai anarhista főhadiszállás között tárgyalások indultak meg, amelyek esetleg valóban azt eredményezik, hogy Madrid elkerüli a rombolást.

A Journal des Debats értesülése szerint a nemzeti csapatok hatalmukba kerítették a Madridból Aranjuez felé vezető vasutvonalat.

Az Evening Standard Port Saidból keletkezett tudósítása szerint

Vladivosztokból három szovjethajó haladt át a Szezi-csatornán barcelonai utirányra. A gőzösök rakományát kizárólag hadianyag volt.

C O R S O

Jön!

C O R S O

Szerellemmel vádolk...

Bulla Elma és Gustav Fröhlich slágerfilmje.

Ma és holnap:

Eggerth Mártá-val: Felejtjük el a múltat...

Schmidt Guido dr.
osztrák külügyi államtitkár
Budapesten

Budapestről jelentik: Schmidt Guido dr. osztrák külügyi államtitkár ma délelőtt repülőgépen a mátyásföldi repülőtérre érkezett. A magyar kormány képviselőjében Kánya Kálmán külügyminiszter, a külügyminiszterium vezető tisztviselői, továbbá az osztrák és olasz követek fogadták az osztrák politikusot. Schmidt államtitkár ezután autóba szállt és a Dunapalotában lévő szállására hajtatott.

Schmidt Guido dr. osztrák külügyi államtitkár budapesti tartózkodásával kapcsolatban tegnap illetékes helyen kijelentették, hogy a külügyi államtitkár utja egy régebbi terv kivételének tekinthető, de annak idején Gömbös magyar miniszterelnök halála miatt kellett elhalasztani. Schmidt budapesti megbeszélésének tárgyaként az időszerű gazdasági kérdések megbeszélését jelölik meg. Ugyancsak e tárgykörhöz tartozónak jelölik meg a Bécsbe tervezett hármaskülügyminiszteri találkozó előkészítését is. Schuschnigg kancellár még a múlt héten kidolgozta a hármaskülügyminiszteri találkozó részletes tárgysorozatát és Schmidt külügyi államtitkár most ezt a tervet akarja elfogadtatni a magyar kormánnyal.

Schmidt Guido osztrák külügyi államtitkár megérkezése után tisztelgő látogatást tett a kormányzósági palotában, Serédy Jusztinián dr. bíborosnál, József Ferenc és Albrecht királyi hercegeknél, majd pedig öt órakor megjelent a miniszterelnökségen és ott Darányi Kálmán miniszterelnökkel, valamint Kánya Kálmán külügyminiszterrel megkezdte tanácskozásait. A megbeszélések hét óráig húzódtak, ekkor abbamaradtak, folytatásuk holnap délelőtt fél tizenkét órakor lesz. Kánya Kálmán külügyminiszter ma este 9 órakor a Nemzeti Kaszinó különtermében az osztrák államférfi tiszteletére vacsorát adott, amelyen a kormány több tagján kívül megjelent Colonna budapesti olasz követ és Werkmester budapesti német ügyvivő is.

**A FOGAK
ÉLŐ SZERVEK—**

ha BETEGEK, az egész szervezetnek árthatnak. Kefélje tehát fogait egészsége megővése céljából KÉTSZER NAPONTA CHLORODONT-tal Vizsgáltassa meg fogait kétszer évente fogorvossal!

DOMÁN SANDOR:

**Árelemző bizottság létesítését
kéri a kereskedelem**

**Az Ardeal-i és Banat-i Kereskedelmi Testületek Szövetségének
arad-i elnöke a drágulás forrásairól**

Az áralakulások szigorú ellenőrzésével kapcsolatban a kereskedők körében mozgalom indult meg annak dokumentálására, hogy az áremelkedések okát semmiesetre sem a kereskedőkben kell keresni, így tehát megtorló intézkedéseket, ha szükségessé válnak, nem ellenük kell alkalmazni.

Erről a kérdéstről beszélgetést folytattunk Domán Sándorral, az Ardeal-i és Banat-i Kereskedelmi Testületek Szövetsége elnökével, aki az Aradi Közlöny munkatársának a következőket mondotta:

— Beszéljünk talán először arról és világosítsuk fel a fogyasztóközönséget, hogy *senkire nem olyan káros, senkire nem olyan hátrányos az áremelkedés, mint éppen a kereskedőre.* A fogyasztó, a vevő, de bárki tud védekezni

a magas árak ellen, mert legrosszabb esetben nem vásárol, szakkifejezéssel élve: nem fogyaszt, illetve fogyasztását a minimálisra csökkenti. *Drágulás esetén azonban a kereskedő forgalma csökken, nem csinál üzletet és tönkremegy.* Igaz, hogy tagadhatatlanul drágább a zsír, a liszt, a bus, a kenyér, az állati melléktermék, a bőr és ennek következtében a cipő. Ezek valóban drágábbak, de *a drágulás okait nagyon nehéz a kereskedőknél megtalálni.*

— Azt a régi panaszunkat — folytatta Domán Sándor — hogy az árak alakulását ne a kereskedőknél keressük, ismételten teljes eréllyel kifejezésre fogjuk juttatni, de ezuttal másról is szó lesz. Kérni és követelni fogjuk a nyilvánosság minden útján, hogy *a kialakult árakat ne a kereskedőknél „árvizsgálják”, hanem a külföldön már nagyon is ismert eljárást: az árak elemzését vezessék be.* Kérni fogjuk árelemző-bizottság létesítését, amelyben a gyáros, a kereskedő, a fogyasztó és a hatóság is résztvevően és ez a bizottság állapítsa meg, hogy hol és miért drágult az áru. Az árelemzés azt jelenti, hogy a nyersanyagtól az összes eljárásokig, tehát addig, amíg az áru a kereskedő kezébe jut, kövessék az áru minden átalakulási útját és ekkor biztosan azt is sikerül megállapítani, hogy mikor és hol drágult az áru. Határozottan állíthatom, hogy az árdrágulás nem a kereskedőnél következik be. Tarthatatlan helyzet tehát, hogy a drágulásért a kereskedőt tegyék felelőssé és ez ellen a kereskedelem összessége teljes erejével tiltakozni fog.

**Legujabb női
ŐSZI- ES TÉLI-KABÁTOK, RUHÁK**

ARAD RADÓ TIMISOARA

Feltünő olcsó árak! Oriási választék!
CONSUM és INLESNIREA tagok bevásárlási helye. 4577

**Nagyarányu valuta-szélhámosságot
lepleztek le Budapesten**

Milliók botrány egy eladott abbáziai és egy meg nem épült balatoni gyógyszálló körül

Budapestről jelentik: A budapesti rendőrség őrizetbe vette Fenyő Zoltán volt abbáziai szállótulajdonost, Forbáth Imre értékpapirke-

földváron modern, új hetvenszobás gyógyszállót építtessen. A Magyar Nemzeti Bank, miután idegenforgalmi szempontokból rendkívül kedvezőnek ígérkezett Fenyő ajánlata, megadta neki az engedélyt. Az engedélyezett ügylettel Fenyő rendkívül előnyösen váltotta

kémium a világháborúból

át valutáját pengőre. Balatonföldvárott meg is indult az építkezés.

A valutaügyesség legutóbb arról kapott értesítést, hogy a szállótulajdonos sokkal kevesebért adta el az abbáziai „Atlantic”-szállót, mint amennyivel az üzletet lebonyolította. A feljelentés szerint Fenyő társakat vett maga mellé, akik Magyarországról kicsempészett pengővel vásároltak külföldről kötvényeket, amelyeket azután Magyarországon mintegy ötven százalékos nyereséggel adtak el. A valutaügyességre szállították őket.

Holnap a legizgalmasabb

reskedőt, Vidor Jenő gabonabizományost és alkalmazottját, Fekete Imre tisztviselőt. A nyomozást ellenük pengőkijárlás gyanúja miatt indította meg a valutaügyesség. Az érdekes ügy előzményei a következők: Ez év áprilisában Fenyő Zoltán megjelent a Magyar Nemzeti Bank budapesti központjában és előadta érdekes üzleti elgondolását. Eszerint bejelentette, hogy eladta „Atlantic” nevű abbáziai szállóját és arra kérte a Nemzeti Bankot, hogy a szálloda eladásából kapott valutájáért külföldön magyar kötvényszelvényeket vásárolhasson és azokat szabadon behozhassa az országba, itt értékesíthesse és az így szerzett pengőt felhasználhassa arra, hogy Balaton-

Harc a bucaresti-i munkakamara vezetősége körül

Bucuresti-ből jelentik: Tegnap délelőtt 10 órakor kellett volna a bucaresti-i Munkakamara új tanácsának megalakulnia. A „Tempo” jelentése szerint a Munkakamara jelenlegi vezetősége és a munkásfederáció vezetősége között éles harc folyik a szekciók elnöki állásának betöltése körül. Ez a harc tegnap összeütközésre vezetett és emiatt a munkásfederáció vezetősége több tagját, köztük Ganescu és Iosipovici tanácsosokat letartóztatták. A letartóztatottak a belügyminiszteriumnál tiltakozásukat jelentették be.

Premier az URANIA-ban.

URANIA 5, 7.15 és 9.15 órakor
Telefon 2—82.
Még ma!!!
„A kis gróf”
ANNY ONDRA

Véget ért hétfőn Arad-on a „Fratia Ortodoxa Română” kongresszusa

Ünnepségek a Kulturpalotában — Zarándoklat Goldis sírjához

Megírtuk, hogy szombaton vette kezdetét a „Fratia Ortodoxa Română” egyesület országos kongresszusa, amely vasárnap ünnepélyes keretek között folytatódott. A kongresszuson részt vevő előkelő vendégek között megjelent dr. Balan sibiu-i érsek, dr. Popovici oradea-i püspök, Puscariu Sextil egyetemi tanár, Mureșanu oradea-i szentszéki tanácsos, Matei Ioan vezértitkár, Ghibu Onisifor egyetemi tanár, Sandu Ioan az egyesület oradea-i elnöke, dr. Bologa Lazar, Totoc Petru caransebeș-i egyházi képviselő és még számosan.

Vasárnap délelőtt a görög keleti székesegyházban istentisztelet volt, majd a Kulturpalotában kezdetét vette a nagygyűlés. A gyűlés megnyitásakor dr. Puscariu Sextil egyetemi tanár és Balan érsek beszéltek, majd a hivatalos üdvözlések folytak le. A nagygyűlés további folyamán dr. Groza Ioan, megyei prefektus és dr. Cotioiu Romulus polgármester mondtak magasszárnyas-

lású beszédet. A nagygyűlés után közeledt a leányinternátusban, amelyen megjelentek Arad társadalmi előkelőségei.

Közéledt után a nagygyűlés résztvevői Goldis Vasile volt miniszter sírjához zarándokoltak el. Ez alkalommal felszentelték Goldis Vasile sírkövét. A sírköavatási ünnepségről Sándor Jenő fényképész készített sikerült felvételeket.

Délután hat órakor Nichifor Crainic tartott nívós előadást a városi színházban. Este a Kulturpalotában hangverseny volt, amelyen Gheorghe Foleșcu, a bucurești-i operaház kiváló énekese és Sandu Albu, a neves hegedűművész vendégszerepeltek. A koncerten az „Armonia” és a „Corul Invățătorilor” énekkarok is közreműködtek Lipovan és Lugojan karnagyok vezényletével. Hétfőn a kongresszus adminisztratív természetű ügyeket tárgyalta le, majd a háromnapos nagygyűlés véget ért. A nagygyűlés példás megrendezése Ianu Traian, rendőrkezes érdeme.

Színház - Művészet

Ma kezdődik meg az arad-i magyar színiévad

* A „Néma levente” keddi esti szezonnyitó előadására páratlanul nagy érdeklődés nyilvánul meg. A közönségnek olyan precíz előadásban és olyan ragyogó kiállításban lesz része, amilyenben már régen nem gyönyörködhetett. Hetek szorgalmas és lelkes előkészítő munkája előzte

meg a keddi bemutató előadást. Heltai Jenő remekműve a magyar fővárosban száznál több sorozatos előadást ért meg, a napokban pedig Bécsben fogják bemutatni. Biztosra vehető, hogy nálunk is osztatlan sikert fog aratni, aminek előjele a városzerte megnyilvánult nagyfokú érdeklődés és várakozás.

Tamási Áron nyerte a Szépművészeti Céh és a színház 35 ezer leies pályázatát

Cluj-ról jelentik: Mint már megírtuk, a Szépművészeti Céh és a színház ezidei drámapályázatára 83 pályamű érkezett be. A bírálóbizottság ma tette közzé döntését. Kilenc olyan művet talált a pályaművek között, amely irodalmi értékével, drámai szerkezetével, valamint színszerűségével komoly értéket jelent.

A bizottság a 35.000 leies pályadíjat egyhangulag a „Tündöklő Jeromos” című színdarabnak ítélte oda, amelynek szerzője Tamási Áron.

A SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Kedd este 8 és fél órakor: „A néma levente”. Heltai Jenő világsiker aratott vígjátékának bemutatója. A bevezető beszédet Szántó György, a kiváló író mondja. Rendező: Kozma Hugó igazgató. Főszereplők: Bálint Anna, Hegyessy Magda, Varga Ilona, Lázár Hilda, Horváth László, Kozma Hugó, Jávor Alfréd, Olasz Lajos, Lukács Ede, Ragyogó új díszletek és jelmezek. Szezonnyitó díszelőadás.

Szerda este 8 és fél órakor: „A néma levente”. (Másodszor).

Csütörtök este 8 és fél órakor: „A néma levente”. (Harmadszor).

Péntek este 8 és fél órakor: „A néma levente”. (Negyedszer).

Szombat: Román előadás.

Vasárnap délután 3 órakor olcsó helyárral: „Érettség”. Fodor László nagyszerű vígjátéka. (Új betanulással. Gábor Mara első fellépte). Főszereplők: Bálint Anna, Hegyessy Magda, Lázár Hilda, Jávor Alfréd, Kozma Hugó, Horváth László, Olasz Lajos, Tarnay József, Lukács Ede.

Vasárnap délután 6 órakor rendes helyárral: „Urillány”. Zilahy Lajos nagyszerű vígjáték-újdonosa. Főszereplők: Hegyessy Magda, Bálint Anna, Lázár Hilda, Kemény Juci, Tarnay József, Horváth László, Kozma Hugó.

Vasárnap este 9 órakor rendes helyárral: „Katz bácsi”. Nagyszerű zenés játék.

Négy pályaművet előadásra ajánl a bizottság a színháznak. Ezek: A vörös kör, szerzője Kakassy Endre. Özönvíz előtt, szerzője Asztalos Miklós. Zug az erdő, szerzője Nagy Borbála és Játék tul a színpadon, szerzője dr. Hegedűs Árpád. A bírálóbizottság részletes jelentését legközelebbi számunkban részletesen hozzuk.

Tamási Áron darabjának bemutatója november 7-én lesz Cluj-on.

Hétfőn este 8 és fél órakor: „Pármai hercegnő”. Operett-újdonos. Teljesen új díszletek és jelmezek. Rendező Inke Rezső.

* A közönség figyelmébe. A színház igazgatója tisztelettel kéri a közönséget, hogy a „Néma levente” előadásaira pontosan megjelenni szíveskedjék, mert az előadás pontosan 8 és fél órakor kezdődik és az állókat lezárják.

Öz. Goldis Vasilené és dr. Cotioiu Romulusné a november 7-iki Huberman-hangverseny védnöknői

A szezon legkiemelkedőbb társadalmi eseményét készíti elő a Gyermekbarátok Egyesülete

Nem csak művészi szempontból, hanem társadalmilag is kiemelkedő eseményt jelent Huberman Bronislaw világhírű hegedűművész hangversenye, amelyet az arad-i Gyermekbarátok Egyesülete rendez rendkívül körültekintő munkával. A Gyermekbarátok Egyesülete minden lehető elkövet, hogy ez a magas színvonalon álló hangverseny méltó keretek között nyerjen lefolyást és ezért

a hangverseny védnökségére felkérte özvegy Goldis Vasilené és Cotioiu Romulusné jótékonyaságukról általánosan ismert uriaszonyokat, akik ezt a tisztséget természetesen készséggel vállalták.

N.H.B.

Ne elégedjék meg a máig használt illatszergyári készítményekkel

Vegyen egyszer a:

Les Créations „N. H. B.” márkájú
PUDER, KÖLÉVIZ, ARC.,
SZAJFESTÉK és PARFÖMBÖL

Ha össze fogja hasonlítani, meg lesz lepve ezek felsőbbrendűségétől. Hosszu évek tudományos kísérletezései az illatszergyártás művészetének terén tették tökéletessé a

Les Créations N.H.B.

készítmények.

Kérje teljes bizalommal a legjobb drogériákban, gyógyszerárakban és illatszertárakban.

Egyesült Királyság: N. H. Balthasar, Bournemouth, Str. Sehari 7.

Negyvenmillió lei hozománnyal végre valóban megtörtént Eggerth Márta és Jan Kiepura esküvője

Varsóból jelentik: A mozirajongók közel egy éve úgy tudják, hogy a hangosfilmek egyik legjobb tenoristája, a lengyel Kiepura és Eggerth Márta, a filmvilág timisoara-i származású szőke énekesnője már régen házastársak. Ezzel szemben — mint egy varsói távirat jelzi — a házasság a fiatalok között még csak most jött létre. Jan Kiepura a kattowici anyakönyvi hivatal előtt kötött házasságot Eggerth Mártával. Legnagyobb csendben, Egyszerű uccai zakkóban, Eggerth Márta közel egymillió márkás hozománnyal járult a háztartás költségvetéséhez. Egymillió márka ebben a pillanatban negyvenmillió leinek felel meg. A timisoara-i szőke kislány, aki pár évvel ezelőtt még a Bega partján álmodozott az azóta rég letűnt filmnagyságokról, negyvenmillió leit spórolt össze. Ennyi volt a hozománya.

Bundák, szőrmék
legolcsóbban

Neuländer E. szőcsnő
Fischer Eliz-palota. 4576

Nem kétséges tehát, hogy november 7-én Huberman Bronislaw hangversenyén olyan társadalmi megmozdulás lesz, amilyenre évek óta nem volt példa.

Huberman Bronislaw műsorán a klaszikus zeneirodalom legszebb darabjai szerepelnek. A hangverseny jelentőségét emeli, hogy azon

Jacob Gimpel

világhírű zongoraművész is közreműködik. Huberman Bronislaw hangversenyére a jegyeket Szabó Albert főtéri üvegnagyáruházában árúsítják. A nagy érdeklődésre való tekintettel ajánlatos a jegyekről előre gondoskodni. A jegyek nagy része már most elkel.

A szövetségi eszme ünnepe volt az Arad-i Iparosok Hitelszövetségének vasárnapi diszközgyűlése

Reinhart Gyula lendületteljes elnöki expozéja a takarékoság elvének gyakorlati jelentőségéről

Vasárnap délelőtt tizenegy órai kezdettel diszközgyűlést tartott az Arad-i Iparosok Hitelszövetsége. A diszközgyűlést Reinhart Gyula nyitotta meg, aki többek között a következőket mondotta:

— A Hitelszövetség ujjaalakításakor, 1922-ben elhatároztuk, hogy minden év októberében összejövünk a szövetségi, a takarékosági eszme ápolása és propagálása érdekében. Azóta, amióta ezt először elhatároztuk, a szövetséget a fejlődés útját tette meg és 26 ezer leles saját tőkét nyolcmillióra emelte. Az eddigi uton azonban nem szabad megállnunk és Arad iparosságának arra kell törekednie, hogy szövetsége tovább fejlődjék. Ehhez hit, meggyőződés és kitartás kell. Élő erkölcsi testület kell hogy legyen a szövetség, amely akkor áll legközelebb az iparosokhoz, akkor segít rajtuk, amikor ezek a legnagyobb bajban vannak!

Reinhart Gyula után Gabos Jenő dr. emelkedett szóra, aki a szövetségi eszme történetét ismertette, majd pedig utalt azokra az előnyökre, amelyeket a szövetségi tagok élveznek.

— Az új szövetségi törvény az előnyök egész sorát biztosítja a tagok számára — mondotta. — A mi szövetségünk az iparosság előtt az olcsó hitel lehetőségét nyitotta meg. Végromlás előtt álló műhelyek bezárását akadályozta meg a szövetség és új műhelyek megnyitását tette lehetővé.

Gabos Jenő dr. szavai után Reinhart Gyula utalt arra, hogy mindeneképp a taglétszám és a részjegyek emelése érdekében kell munkálkodni.

— Ma „takarékosági napot“ tartunk — mondotta — tehát el kell határoznunk azt is, hogy milyen eszközökkel szolgálhatjuk a takarékoság eszméjét.

Zombory Gyula azt javasolta, hogy minden iparos igyekezzék segédeivel, inasaival heti törzsbetétet jegyeztetni, ami által takarékoságra neveli őket. A taglétszám emelése érdekében pedig nézete szerint a szövetséget igazgatóságának be kellene szereznie az iparhatóságtól az új, fiatal iparosok névsorát, ezeket az iparosokat fel kell keresni és oda kell írni, hogy a Hitelszövetség tagjai sorába lépjenek. Sztralka János és Adoc Axentie felszó-

lalásai után Bakács Miksa emelkedett szóra, aki azt hangoztatta, hogy a jelenlevőknek kell jó példával előjárniok.

— Azt javaslom tehát — mondotta — hogy azok, akik még nem tagjai a szövetségnek, itt, azonnal írják alá a belépési nyilatkozatot, a tagok pedig jegyezzenek új részjegyeket.

A lelkes hangú felhívás nyomán sorban álltak fel a jelenlevők és járultak az odakészített asztalokhoz, ahol toll és tinta állott rendelkezésükre és aláírták a részjegyek emeléséről szóló nyilatkozatot.

Az ünnepi diszközgyűlést Reinhart Gyula szavai zárták be.

Délután hat órakor az Iparos Otthon nagytermében a szövetséget a takarékoság propagálása érdekében kitünően sikerült teadélután rendezett, amelyen az iparosok családtagjaikkal együtt vettek részt.

Heltai Jenő: »Néma levente« című darabjának ítelték az idej Voinich-díjat

Budapestről jelentik: A Magyar Tudományos Akadémia székházában ma összülést tartott, amelynek különösen az adott jelentőséget, hogy most került sor a Voinich-bizottság jelentésének kihirdetésére. Ez a bizottság az elmúlt évben bemutatott szindarabok irodalmi értékét teszi bírálat tárgyává, hogy az alapítványnak megfelelően eldöntse, melyik az a szindarab, amely a Voinich-díj kítüntetésére érdemesül. Azelőtt a díj magas pénzüsszeg volt, de a pénz elértéktelenedése folytán a Magyar Tudományos Akadémia emékeremmel jelképezi a jutalmat.

A bizottság jelentése szerint három olyan szindarabot mutattak be az elmúlt esztendőben, amely a jutalomra ajánlható. Ez a három munka Molnár Ferenc „Csoda a hegyek között“, Kállay Miklós „Roninok kincse“ és Heltai Jenő „A néma levente“ című munkái. A bizottság a három munka közül azonban mégis úgy találja, hogy a kitűzött feladatot leginkább Heltai Jenő oldotta meg a legtökéletesebben és ő találta meg formailag is a művészi értéket. Ezért a bizottság a három legkiválóbb munka közül Heltai Jenőt ajánlja a Voinich-díjra. Ennek alapján a Tudományos Akadémia az idej Voinich-díjat Heltai Jenőnek ítélte.

Megválasztotta új vezetőségét az arad-i neológ izr. hitközség

Örökös tiszteletbeli diszelnökké választották a lemondott Dr. Schütz Henriket — Lakatos Aladár elnöki székfoglalója

Az arad-i neológ izraelita hitközség vezetésében vasárnap nagyjelentőségű változás történt. Ismeretes, hogy dr. Schütz Henrik, a hitközség másfél évtizeden át volt elnöke, megrendült egészségi állapotára és előrehaladott korára való tekintettel megvált tisztségétől és utódját illetőleg a hitközség vezetői egyértelműleg Lakatos Aladárban, az Arad-i Általános Bank nagy rokonszenvnek örvendő igazgatójának személyében állapodtak meg. A hitközség vasárnap délelőtre egybehívott rendkívüli közgyűlése ezt az előzetes megállapodást szentesítette és egyben gondoskodott a többi megüresedett vezetői tisztségek betöltéséről is.

A hitközség rendkívüli közgyűlése vasárnap délelőtt folyt le a zsidó fiúiskola dísztermében és azon a vezetőségi tagok ugyszólván kivétel nélkül megjelentek. A közgyűlést Lakatos Aladár alelnök nyitotta meg, aki bejelentette, hogy dr. Schütz Henrik levélileg közölte vele, hogy az elnökségről visszavonhatatlanul lemond. Lakatos alelnök felolvasta a lemondott elnök levelét, amelyben Schütz Henrik dr. meleg szavakkal köszöni meg a vele szemben megnyilvánult bizalmat, rámutatott azonban arra, hogy már tavasszal is csak feltételesen volt hajlandó az elnökséget elfogadni, mert egészségi állapota lehetetlenné teszi számára az elnöki tisztséggel járó tevékenység folytatását. Lakatos Aladár ezután a legnagyobb elismerés hangján adózott a távozó elnöknek, aki mindenkor fiatalos lelkesedéssel és rendkívüli puritánsággal látta el súlyos feladatát. Javasolta, hogy miután a lemondás most már végleges, a közgyűlés válassza meg Schütz Henrik dr.-t a hitközség örökös tiszteletbeli diszelnökévé.

Lakatos Aladár alelnök megnyitó beszédében megemlékezett Fischer Simonnak, a

hitközség vezető tagjának időközben bekövetkezett haláláról. A közgyűlés résztvevői felállással hódoltak Fischer Simon emlékének és érdemeit jegyzőkönyvileg örökítették meg.

Ezután kezdetét vette a szavazás, amelynek során elsősorban a megüresedett elnöki tisztséget töltötték be. A szavazatok összeszámlálása alkalmával megállapítást nyert, hogy

a választás egyhangulag Lakatos Aladár-ra esett.

Ugyancsak egyhangulag választották meg helyére a hitközség új alelnökévé dr. Fischer Jenő, általánosan ismert arad-i ügyvédet. A lemondott dr. Herzog Sándor helyébe iskolaszéki elnökké Bornstein Sándor nagykereskedőt választották meg, míg új előjárók Halász Dezső és Szenes Henrik, templomai előjáró Kaufmann Lajos lettek. Alapítóke-gondnokká Hegedüs Gyulát, míg Holzer Jenőt számvizsgáló bizottsági taggá választották meg.

A hitközség újonnan választott elnöke, Lakatos Aladár, magasröptű, mélyen átértett beszédében mondott köszönetet az iránta megnyilvánult bizalomért. Ismertette a zsidóság mai tragikus helyzetét, összetartásra és testvéri szeretetre hívta fel a hitközség tagjait és ígéretet tett, hogy a munkássága során mindig a kétszáz esztendő múltú hitközség érdekeit és szempontjait tartja szem előtt. A nagy hatást tett beszéd után Kalmár József meleg köszönetet mondott a szeretetteljes szavakért az új elnöknek, akit a képviselőtestület teljes bizalmáról és támogatásáról biztosított. A rendkívüli közgyűlés ezután egyhangú lelkesedéssel örökös tiszteletbeli elnökké választotta dr. Schütz Henriket, akinek munkásságát egyébként a hitközség a jövőben sem fogja nélkülözni, mert három altruista zsidó intézmény: a Fiuárvaház, Leányárvaház és Öregek Otthonának a gondnoki tisztségét látja el.

Nyugalomba vonul a »Graf Zeppelin«

Berlinből jelentik: A Zeppelin léghajóvállalat vezetősége elhatározta, hogy a régi Graf Zeppelint kivonja a szolgálatból, mihelyt a körülmények megengedik és siettetni fogja új léghajók építését. A terv az, hogy 1938. őszéig három új léghajót építenek a Graf Zeppelin helyett. De ezt nem azért vonják ki a forgalomból, mintha már nem felelhetne meg a követelményeknek, sőt ellenkezőleg, a Graf Zeppelin 8 évi munka után is teljesen használható, csak éppen a Hindenburg léghajóhoz képest nem elég kényelmes. Gyorsasága és gépei azonban kifogástalanok. Azért készül a Hindenburgon kívül még három léghajó, mert az atlanti-óceáni járatok ellátására legalább négy léghajó kell a nagy forgalom miatt.

SELECT

Jön!

SELECT

Wallace Beery világtílműve: Garcia futárja

Ma utoljára:

ROSE-MARIE és AUDIOSCOP

CENTRAL 5. 7¼ és 9¼ órákor Utoljára!

ALI BABA és a 40 rabló

ANNA MAY WONG

FRITZ KORTNER

(Háromnyelvű felirat.)

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

„Az adókat nem lehet leszállítani, de a patenta fixa kedvezményét kiterjesztjük a 300.000 lei évi jövedelmű adókatégoriákig” —

mondta Cancicov pénzügyminiszter. — Változatlanul megmarad a jelenlegi jövedelmi adózási rendszer

Az utóbbi hetekben úgy a kereskedők és iparosok gyűlésein, mint a fővárosi és vidéki sajtóban többször felmerült az a hír, hogy a kormány szakítani akar az egész világon bevált **jelenlegi jövedelmi adózási rendszerrel** és teljesen közvetett adókból óhajtja előteremteni az állam folyton fokozódó szükségleteinek fedezetét. Az a hír is elterjedt, hogy a pénzügyminiszterium az 1937—38. évi állami költségvetés mostani előkészítő munkáival kapcsolatban nagymérvű jövedelmiadó emeléseket akar végrehajtani. Mint Bucuresti-ből jelentik, a fővárosi kereskedők és iparosok tekintélyes csoportja felkereste Cancicov új pénzügyminisztert, akitől felvilágosítást kértek az ellenőrizhetetlen és leginkább ellenzéki körökből származó állításokról.

A pénzügyminiszter **készséggel tájékoztatta az üzleti élet reprezentánsait, akik előtt hosszasan fejtegette, hogy szó sincs a jelenlegi jövedelmi adózási rendszer megváltoztatásáról, mert az már évtizedek óta bevált. A kormány nem fog kísérletezni az indirekt adózással, amely egyáltalán nem bírja helyettesíteni a jövedelmi adókat és az egyenesadók a legbiztosabb alapjai az állam bevételeinek.**

— **Jól ismerem a kereskedelem és ipar küzdelmeit — folytatta a pénzügyminiszter — de az állam és a pénzügyminiszterium is súlyos helyzetben van, ami miatt nem várható az adók leszállítása. Én, mint pénzügyminiszter senkinck se akarok egvénileg ártani, de az állam számára mindenkitől meg kell követelni a teljesítőképesség maximumát. Nagy küzdelem**

folyik az összes európai államokban, hogy a költségvetés egyensúlyát fenntartsák. Külön figyelmet érdemel a kis Ausztria, amelynek mindössze hatmillió lakosa van és az állam évi költségvetése — leire átszámítva — 36 milliárdot tesz ki, míg ellenben a 19 millió lakosú Romániának évi költségvetése csupán 22 milliárd 900 millió lei. **Erre megfelelő fedezetet kell nekünk találni és a jelenlegi jövedelmiadó rendszer a legalkalmasabb ahhoz, hogy a fedezetet előteremtsük.** Ismétlem tehát: az adókat nem bírjuk leszállítani, de a **patenta-fixa kedvezményét a jelenlegi 150 ezer lei évi jövedelmű adózáson túl egészen a 300.000 lei évi jövedelmű adózáskig terjesztjük ki.**

Igy tehát mindazok a kereskedők, iparosok, szabadfoglalkozásuk stb., akiknek évi jövedelmük nem több, mint 300.000 lei, belejutnak a patenta-fixa csoportba. Ez nagy előny, mert a patenta-fixás adózók kereseti adóját egyszerre három évre állapítják meg az adókiadó bizottságok.

Igy tehát ennek az óriásivá növesztendő adózó csoportnak **csak háromévenként kell érintkezni az adókiadókkal.** Így aztán a kivetési pénzügyi adminisztráció tisztviselőinek számát nem kell növelni. Már utasítottuk a kivetési pénzügyigazgatóságokat: írják össze, hogy a fenti foglalkozásuk közül hányan fizetnek adót 300.000 lei jövedelem után és ha ez az összeírás befejeződik, ugy kereszttulviszük a patenta-fixa osztályok kibővítését — fejezte be a pénzügyminiszter nagyfeltűnésteltő nyilatkozatát.

Emelkedett a közép- és keleteurópai valuták magánárfolyama a külföldön

A lei kurzusa teljesen kielégítő — Nagy a pénzkinálat a nemzetközi piacokon

Bucuresti-ből jelentik: A külföldi nagy pénzügyi piacokról ideérkező hírek szerint a francia, a svájci frank, a holland forint, a lira és a csehszlovák hivatalos leértékelésének következményei már teljesen elsimultak az összes nyugateurópai központokban és az utóbbi napokban ismét olyan nagy tökebőség mutatkozott, amilyenre már évek óta nem volt példa. Mivel Franciaországban leszállították a hivatalos bankkamatlábát, előkerültek rejtékhelyeikről a teaurált tőkék és még rendkívül nagy mennyiségű aranyat is hoztak a pénzpiacra. A francia bank aranykészlete most már öt milliárd frankkal nagyobb, mint a frank leértékelése előtt volt. A külföldről is óriási mennyiségekben kerültek haza Franciaországba a kimenekült tőkék.

Ugyanilyen mértékben, sőt egy árnnyalattal még jobban érezhető a pénzbőség Hollandiában is és ezért az ottani nemzeti bank 3 százalékról 2 és fél százalékra szállította le a hivatalos bankkamatlábát. A magánkamatláb még ennél is alacsonyabb és ezért rövid időn belül még egy fél százalékkal fogja a holland nemzeti bank leszállítani a bankrátát.

Rendkívül érdekes, hogy Svájcban szintén olyan nagy a tökebőség, amilyen 2 évvel ezelőtt volt. A magánleámszámítási kamatláb a 2 százalékos hivatalos bankkamatláb alá esett. Az ottani pénzügyintézetek készpénzállománya állandóan emelkedik.

Természetesen Angliában szintén teljesen konszolidáltak a pénzügyviszonyok és a Londonban elhelyezett francia tőkék visszavándorlásának hatása a pénzpiacon nem érezhető. Az arany kínálata igen jelentékeny, a pénzpiacon a kamatok fokozatosan leszállílnak.

Ugyancsak érdekes események történnek a nemzetközi devizapiacokon is, mert az arany- és ezüstkinálat folyton emelkedik és ez különösen a frank-valutájú országokban észlelhető.

A fontsterling és a dollár kurzusa Párisban és Zürichben változatlan, de a közép- és keleteurópai államok valutáinak árfolyama határozottan javul. Ezek közé tartozik a lei, a pengő, az osztrák schilling és a csehszlovákia is.

A zürichi hivatalos jegyzést az *Aradi Közlöny* naponta közli és ezért most csak a magánárfolyamokról számolunk be.

A német márka helyzete sehol sem mondható szilárdnak. A különböző zárolt márkák Svájcban is tovább lanyhultak, a Reismark 100, a Kredit Spermark 30, Effektens Spermark 27 és fél, a Registermark 87.75, a márka-bankjegy 94—95 a zürichi magánforgalomban.

A közepurópai valuták közül a magánforgalomban változatlan a csehszlovákia, amely 15.40 árfolyamon áll, a pengő hivatalosan 85.75-re, a magánforgalomban 81—81 és félre javult, míg a schilling 75-re emelkedett Zürichben.

A leibankjegyek árfolyama most is szilárd a külföldi magánforgalomban, például Zürichben 2.15—2.40 a magánkurzusa, (a hivatalos 3.25), Párisban 11.80—12.20, Bécsben a kompenzációs lei árfolyama 3.68—3.72. Budapesten változatlanul 3 pengő a közpárfolyama, a kompenzációs leinél a 3.42 hivatalos paritás az irányadó, amelyhez a magyar nemzeti bank csak az eladásoknál számít hozzá 20 százalék felárat.

Az utóbbi napokban, — mint Bucuresti-ből jelentik — a Banca Naționala változatlanul hagyta az összes hivatalos árfolyamokat. A szabadforgalmi devizák közül a márka 37.40—37.70 leire, a pengő 25.50—26 leire javult, a schilling 26.60—26.80 leire, a csehszlovákia 5—5.10 leire, az olasz lira 6.10-re lanyhult. Általában a Bucuresti-i szabadforgalomban a kínálat egészen kismérvű volt. Különösen az arany- és ezüsttermék kínálata hiányzott napokon keresztül. Bucuresti-ben a pénzpiacon még mindig ideges bizonytalanság uralkodik s ennek következtében a pénzügyintézetek tartózkodó ál-

A haladás korszaka.

Mikroszkop fölé hajolva a világ legkülönbözőbb táján ezer és ezer szaktudós vizsgálja leiszélelt állati és emberi agyvelők tizezeit. A gyakorlati pszichofizika, pályaválasztási, gyógypedagógiai szaktudósok, pszihotechnikai, pszichoterápiái, pszichohigiéniai, Pavlov-ista idegkutatók, leikekről írott foliánsok könyvtárakat töltenek meg, de hol vagyunk még attól, hogy mindent tudjunk és az alattomos betegségeket, amelyek szerveinkbe belopóznak, ártalmatlanná tesszük. De az emberi agy továbbkutat és továbbmegy, mint ahogy a nem régen Amerikában felfedezett ma már világhírű „Gastro D” is forradalmasította a gyomormegbetegedések gyógyításának módját. 10—15 éves idült gycmor-, bél-, epe-, vese- és májbajokat egy rövid kúra (3—4 üveg) teljesen meggyógyítja.

„Gastro D.” kapható az ország minden gyógyszerárában és drogeriáiban, vagy postán megrendelhető 130.— lei utánvét mellett Császár P. gyógyszerárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

láspontra helyezkedtek. Azt remélik, hogy ez az idegesség csak átmeneti jellegű lesz. Végül közöljük, hogy a november 15-iki konverziós törlesztési esedékesség nagy érdeklődést kelt és különösen a vidéki pénzügyintézetekben már erősebben kezdtek meg a konverziós künnlevőségek behajtását.

Még egy bélyeg: a bor-bélyeg

Bucuresti-ből jelentik: A fővárosi Mott & Fil's pezsgőgyár és borpincészet javaslatot terjesztett a földművelésügyi minisztérium elé a romániai borok standardizálásáról. Ez a kérdés már évek óta foglalkoztatja az illetékeseket. A Mott-féle javaslat kiindulási alapja az, hogy a romániai borok külföldi értékesítésének elcéljelté a propaganda. A propaganda céljaira a javaslat megfelelő alap létesítését tartja szükségesnek, viszont az alap megteremtéséhez legjobbnak egy külön borászati bélyeg létesítését tartja. Ez a borászati bélyegilleték literenkint 5 bani volna, amelyet a kincstár emberei szednének be a termelőnél a bor eladásakor. A külföldi fogyasztó felvilágosítására ezenkívül még más módszereket is ajánl a Mott-féle javaslat, többek között azt, hogy minden nagyobb külföldi városban román vendéglőket állítsanak fel, ahol csak román borokat szolgáltatana. fel. Nem kevésbé érdekes a javaslatnak az a része, amely a borok standardizálásával megbízott alakulatoknak hosszabb lejáratu privilégiumot javasol a borkivitel terén, megfelelő fuvardíj- és más kedvezményekkel.

= **Részvénytársaság az államközi kompenzációs üzletek lebonyolítására.** Mint Bécsből jelentik, az árukompenzációs nemzetközi társaság, amely egy nagy osztrák pénzügyintézet érdekeltségéhez tartozik, most új társaságot alakít az államközi kompenzációs áruüzletek lebonyolítására és a nemzetközi kereskedelmi forgalom fellendítésére.

= **A JÖVŐ ÉV VÉGÉIG MECHOSSZABITJÁK AZ IPARPÁRTOLÁSI TÖRVÉNY ÉRVÉNYÉT.** Mint Bucuresti-ből jelentik, az ez év december 31-én lejárató iparpártolási törvény érvényét jövő év december végéig meg fogják hosszabbítani és az erről szóló egyszakaszos törvény készítéséhez már hozzá is fogtak. A jövő év végéig elkészül a mai gazdasági viszonyoknak megfelelő új iparpártolási törvény, amelynek érvénye csak 1938. január 1-én kezdődik.

= **Új cégek és cégváltások.** Az Industria Originului S. A. arad-i cégnél Rolf Zoepfl és Pálló Béla igazgatósági tagságát és cégigazgatói jogosultságát a törvényszék törölte. — Az S. A. de Electricitate arad-i cégnél Victor Slăvescu, Vasile Stefan és az eihunyt dr. Stefan Cicio-Pop és dr. Ioan Robu igazgatósági tagságát és cégigazgatói jogosultságát a törvényszék törölte és helyükbe bejegyeztették: General Paul Miciora, M. Flechtenmacher, Nicolae Maxim, dr. Justin Marsieu. — A Gizella Gőzmalom Rt. rovine-i cégnél a törvényszék bejegyezte, hogy felszámolását megszüntette és működését ismét megkezdte 1,575,000 lei részvénytőkével.

Töltőtollak CSÁSZÁR,
Str. V. Goldi- 1.
Seloct-moz. mellett, Telefon 393.

= Uj vezérigazgató a Magyar Nemzeti Bank. Budapesti jelentik: Amióta 1935. februárjában Schober Béla nyugalomba vonult, betöltetlen a Magyar Nemzeti Bank vezérigazgatói állása. Budapesti jelentés most arról számol be, hogy a Nemzeti Bank főtanácsának szerdai ülésén Imrédy Béla elnök előterjesztésére Baranyai Lipót dr.-t fogják vezérigazgatóvá kinevezni.

= Uj megállapodások készülnek az összes dunareai államok számára a kötvényekkel felvett kölcsönök visszafizetésére. Bucuresti-ből jelentik: November 15-én Párisban értekezletre gyűlnek össze a „Caisse Commune” értékekben érdekelt dunareai államok megbízottai. Azért hívják össze őket, hogy újból rendezzék a kamatfizetési kötelezettségeket, mert a legtöbb adós állam nem tesz elegendő fizetési feltételeknek. A nyugateurópai valuták értékcsökkenése miatt egyes kölcsönkötvények visszafizetési részletei is csökkentek, ezért az új helyzetnek megfelelően most meg fogják állapítani az új törlesztési részleteket: Párisban remélik, hogy a kedvezőbb feltételek mellett pontosabban fognak fizetni az adós országok.

= EGYRE NŐ AZ IPARI SZESZFOGYASZTÁS, MERT NINCS ELÉG BORSZESZ. Bucuresti-ből jelentik: Tudvalevőleg a szőlőtermelés védelméről szóló törvény alapján az ipari szeszt fokozatosan ki kell vonni az itáliogyasztásból és helyette borszeszt volna kötelező fogyasztani a lakosság. A törvény szerint 5 év alatt teljesen megszűnne az ipari szesz termelése az itáliogyasztás számára s azután csak ipari célokra volna használható. Már ez évben 20 százalékkal kellett volna csökkenteni italcélokra az ipari szeszgyártást, azonban a szeszmonopol kétségbevonhatatlanul megállapította, hogy a borszeszgyárak készleteinek hiánya miatt az ipari szeszgyártás növekedett és ez ellen senkinek sem lehet kifogása. A szeszmonopol ebből konstatálja, hogy az ez évben megszavazott törvényt lehetetlenség úgy végrehajtani, amint tervezték, mert a borszeszgyárak nem képesek kielégíteni az itáliogyasztók igényeit.

= A kivétési pénzügyigazgatóság felhívása. Az aradi kivétési pénzügyigazgatóság a következőket közli: Az egészségügyi illetékekről szóló törvény értelmében minden kereskedelmi és iparvállalat november 20-ig bezárólag köteles vallomást tenni az új egészségügyi illetékek megállapítása végett. A vallomást a pénzügyigazgatóság II. emeletén a 28., 6., illetve 7. számú szobákban kell benyújtani, aszerint, hogy a vállalat az I., II. vagy III. kerülethez tartozik. A vallomás nyomtatott mintáját díjmentesen bocsátják az említett hivatalokban rendelkezésre és egyben felvilágosításai is szolgálnak. A pénzügyigazgatóság felhívja az érdekeltet figyelmét arra, hogy mindazokat, akik november 20-ig nem nyújtják be a vallomást, szigorúan megbüntetik.

= A román és csehszlovák fatermelők együttműködése a magyarországi piacokon. Bucuresti-ből jelentik: A cseh és romániai fatermelők között megegyezés jött létre a magyarországi fatermelői piacok körzeti beosztására. A Csehszlovákiával határos magyar megyékbe csak csehországi fa szállítható, de ez alól kivételek Budapest, Miskolc és Szerencs, ahonnan máshová is lehet exportálni. Viszont a Budapesttől délre és keletre eső megyékbe csak romániai fa exportálható.

= Mennyit veszít a svéd gyufatröszt a frankdevalváción. A francia frank devalvációjának külföldi károsultjai között a legérzékenyebb veszteséget szenvedte a szanált svéd gyufatröszt. Párisban 30 millió francia frankra becsülik ezt a kárt. Gazdasági és pénzügyi körökben nem is tartják lehetetlennek, hogy emiatt a svéd gyufatröszt nagy nehézségek közt létrejött szanálási egyezményét revízió alá kell venni. A svéd gyufatrösztnek a francia kincstár is még közel 230 millió papírfrankkal tartozik.

VEZÉRKÉPVISELET „EXCELSIOR” CALEA MOȘILOR 78 BUCUREȘTI

Mindenkin segít és ön semmit sem tud róla?

Lotion
Faciale
Scherk

15, SCHERK ARCADEZI

SCHERK

Tehát épp itt az ideje, hogy megismerje a Scherk arcvizet! Akkor az Ön arcbőre is rövidesen megjavul, teljesen tisztá lesz és olyan puha, mint a selyem. Próbálja ki azonnal! Uvegek à Lei 62'103'164'300'475'

Ujabb speciális bélyegek kerülnek forgalomba

Az utvezérigazgatóság is bélyegeken szedi be az utak fejlesztésére kivetelt illetékeket

A közgazdasági és társadalmi életben egyre többet foglalkoznak a folytonosan megújuló speciális bélyegek kibocsátásával. Tárnyilagosan állapítható meg, hogy a sokféle bélyeg, amellyel a különböző illetékeket kell leróni, némi aggodalmat kelt és a közönség nehezen bír tájékozódni a nagy bélyegáradatban.

A legfelsőbb pénzügyi fórumokat az az elvi elhatározás vezeti, hogy a taksákat bélyegeken röjják le az érdekeltek, mert így kevesebb hivatalnokra van szükség az illetékek inkasszállásához. A bélyegeket a monopoli hivatalokban és a bélyegárudákban megvásárolja a publikum és a megfelelő beadványokra, okiratokra ráragasztja. Nem lehetetlen, hogy ezután még a nagyobb összegű taxákat is bélyegek alakjában fogja inkasszálni az államkincstár, amelynek így kétszeres jövedelme lesz, mert a bélyegek előállítására és árusítására is külön hasznót hoz egyes fórumoknak, intézményeknek.

Annakidején ismertettük az utak modernizálásai pénzalapjának létesítéséről szóló törvényt, amelynek végrehajtási utasítását a Monitorul Oficial e hó 23-i számában tette közzé a kormány.

A végrehajtási utasítás szerint a vasúton szállított minden áru után tonnánként 5 lei illetéket kell fizetni az utfejlesztési alap javára. Ez az illeték 2.50 lei, ha föld, mészkő, pirit, piri hulladék, vasérc, zuzott kavics, homok, kavics, kő, téglá, fahulladék és fűrészpor kerül szállításra. Az illeték a fuvarlevélen feltüntetett súly után fizetendő a fuvardíjjal együtt.

Ezeknek az illetékeknek lerovására most

speciális bélyegeket bocsát ki az utvezérigazgatóság. Ugyancsak ezen alap javára fizetendő a vasúti szabadjegyek után megállapított 30 lei és 400 lei közötti évi illeték is,

amelynek fokozatairól az illetékes pénzügyi hatóság ad bővebb felvilágosítást.

= A „Consum” új száma a hét legaktuálisabb gazdasági és gazdaságpolitikai eseményeiről a következő főbb cikkekben számol be: Az állam külföldi tartozásainak rendezésére új egyezményt akar kötni a kormány. A hitelélet reorganizálására kiküldött bizottságok törvénytervezetét a szakmai érdekképviseletek fogják átvizsgálni. Az iparpártolási törvény hatályát 1937. év végéig meghosszabbítják. A kontingentálási igazgatóság azt igéri, hogy tizenkét országból a teljes behozatalt kvótát megkapják az importőrök. A Credit Financier Urban fővárosi jelzáloghitelintézet hszszulejárati hitelek folyósításának tervével foglalkozik. A Centre Economique célja, hogy szoros gazdasági együttműködést teremtsen a Kisantant-államok között és kiépítse a Kisantant-államok gazdasági kapcsolatait a Duna-medence többi államaival. A Hodzsa-terv alapján megállapította a Kisantant Gazdasági Tanácsa a dunai államok gazdasági együttműködésének feltételeit. Állami intézet alakul a kötelező mezőgazdasági biztosítások kezelésére. Egymilliárd leies kihelyezési állománya van Timisoara tizenkét pénzügyintézetének. Három és fél milliárd leit meghaladó aktivumot mutat külkereskedelmi mérlegünk ez év első nyolc hónapjában. Cluj-város interimár bizottsága újabb eredményeket tett a Földgaztársaságnak a földgáz bevezetése érdekében. Fizetési képtelenségek, új cégek és cégváltozások, közszállítások és árlejtések első forrásból a „Consum”-ban olvashatók. Kérjen mutatószámot a kiadóhivaltól: Cluj, Str. Iuliu Maniu 3.

Városi Színház

Ma este szezonnyitó diszelőadás!

Heltai Jenő világsikerű vigjátéka:

A néma levente

Ragyogó új díszletek és jelmezek.

Elsőrendű szereposztás.

Bevezető beszédet mond: Szántó György, a kiváló író.

Eldadás kezdete pontosan 8 és fél órakor.

Fizessen elő

az „Aradi Közlöny”-re!

Egy óra : 70.-
Negyedévre : 210.-
Félévre : 420.-
Egy évre : Lei 840.-

Külföldre havonta 50.- Lei, jel több.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Regele Ferdinand 4. Telefon: 151.

Fiókküldőhivatal Bul. Regina Maria 10.

SPORT KÖZLÖNY

Négy mérkőzést játszottak le vasárnap a nemzeti bajnokságban

Az AMEFA szabadnapos volt, a Gloria az Unirea-Tricolorot győzte le és ezzel a harmadik helyre kerül

A nemzeti bajnokságban vasárnap a kisorsolt öt mérkőzés helyett csak négyet játszottak le, miután a Chinezul—Crişana találkozó az utóbbi meg nem jelenése miatt elmaradt. A Crişana cselekedete példa nélkül áll a nemzeti bajnokság történetében. A Chinezul megkapta a mérkőzés két pontját 0:0 gólaránnyal, de bizonyos, hogy ennek még a szövetség előtt lesz folytatása. A Gloria nehéz harc után győzte le Arad-on az Unirea-Tricolor együttesét és ezzel a harmadik helyre került. A Gloria áll legjobban a veszített pontok alapján a nemzeti bajnokságban. A forduló derbijét nagy harc után a CFR nyerte meg a fővárosban. A vasutascsapat ezzel a győzelemmel avatta fel új stadionját, amelynek nézőterén több mint 18 ezer néző jelent meg. Cluj-on a Victoria meglepetésre bár, de megérdemelten győzte le helyi riválisát az Universitatea együttesét. Oradea-n a CAO eldöntetlenül mérkőzött a Venus csapatával, ez inkább a sztárjai nélkül felálló Venus együttes sikerének számít. A nemzeti bajnokság állása — amelybe beleszámítottuk a Chinezul—Crişana mérkőzés két pontját — a következő:

Ripensia	8	5	0	3	23	16	10
CFR	7	4	1	2	18	11	9
Gloria	6	4	0	2	12	11	8
Venus	7	3	2	2	17	9	8
Universitatea	7	3	1	3	8	12	7
CAO	6	3	1	2	16	13	7
AMEFA	7	2	3	2	9	9	7
Crişana	7	3	0	4	14	15	6
Chinezul-ILSA	7	3	0	4	14	21	6
Unirea-Tricolor	7	2	2	3	20	19	6
Victoria	7	2	1	4	13	20	5
Juventus	6	1	1	4	9	16	3

Beszámolónk a mérkőzésekről:

Gloria—Unirea-Tricolor 3:2 (2:0). Arad. A szép őszi idő ellenére mindössze 2000 főnyi közönség jelent meg a sporttelepen. A meccs érdekes, izgalmas harcot és megérdemelt Gloria győzelmet eredményezett. A technikásabb csapat az Unirea-Tricolor, a lendületesebb a Gloria volt. Az első félidőben az arad-i csapat játszott szelőlől támogatva, és ebben a játék-részben rengeteg gólhelyzetet hagytak ki a csatárok. A szünet után az Unirea-Tricolor kiegyenlített, viszont a Gloria csatárai két ízben csak a kapufát találták el eminens gólhelyzetben és emellett rengeteg szögletet értek el és ily nagy fölény mellett végül is tizenegyesből szerezte meg a győzelmet — hozzátehetjük, megérdemelten — a Gloria. A győztes csapat és a mezőny kimagaslóan legjobb tagja Theimler kapus volt, aki a szenzációs védések egész sorát nyújtotta. A háttvédek viszont a mezőny leggyengébbjei voltak és úgy Varjassy, mint Volentir elképzelhetően rosszul játszottak. A fedezetsorban ezuttal a két oldal-hal jeleskedett Lupuş és Weichelt. Dobra nem játszott rosszul, de tőle valahogy jobb teljesítményt várunk. A helyzetek tömegét hagyta ki. Egyénileg Ignát és Chereşladanit lehet dicsérni. Az Unirea-Tricolorban találjuk a mezőny másik legjobbját: Sucitulescut. Iliuta a kapus jól védett, a fedezetsorban Steinbach kitűnő. A csatársor, amely megérezte Schileru hiányát, csak helyenként nyújtott elfogadható játékot. Egy-úleg Kovács és Niculescu a legjobbak. Chicin timişoara-i játékvezető sipjelére a csapatok a következő összeállításban kezdték a játékot:

Gloria: Theimler—Varjassy, Volentir—Weichelt, Dobra, Lupuş—Igna, Rohan, Fritz, Chereşladani, Mercea.

Unirea-Tricolor: Iliuta—Sucitulescu, Ilicescu—Fioara, Steinbach, Boteanu—Ionescu, Kovács, Niculescu, Carjan, Iordache.

Az Unirea-Tricolor kezdi a játékot szél ellen, a Gloria azonban nyomban felnyomul és sorozatos támadásokat vezet a fővárosi csapat kapuja ellen. Az Unirea-Tricolor választámadások különösen a két gyenge Gloria háttvéd miatt igen veszélyesen alakulnak, de szerencsére Theimler ragyogó formában véd. A 25. percben érte el a Gloria vezető gólját: Rohan Ignát szökteti, a jobbszélső visszajátsszik Rohanhoz, aki nehéz szögből gólt lő, a labda túlhaladt a gólvonalon, amikor Sucitulescu a mezőnybe továbbítja. A bírő azonban jól látta, hogy a labda teljes terjedelmében áthaladt a gólvonalon és megadja a gólt. (1:0). Az Unirea-Tricolor még a szokásos tiltakozástól is eláll, annyira elismerik a gól jogosságát. A gól után Rohannak a lövését a kapufa tartja fel. A 38. percben Fritz átadását Rohan ismét a kapulécra lövi, a labda visszapattan és a tumultusban Mercea elé kerül, aki élesen a hálóba rugja. (2:0).

A második félidőben a fővárosiakat segíti a szél és így természetesen a csapat többet is támad. A 4. percben Niculescu lövése után a labda hálót ér (2:1). Ezzel az Unirea-Tricolor mintha ellötte volna puskaporát, mert ismét a Gloria rohamoz, de Fritz és Rohan lövését a kapufa tartja fel. Fritz egyik lövése után a labdát Sucitulescu kézzel tartja fel, a jogos tizenegyest a bírő nem adja meg. A 40. percben váratlanul kiegyenlítéshez jut az Unirea-Tricolor: Varjassy fölélegesen kézzel lehuzza Niculescut a büntető területen belül, holott a labda már régen a mezőnybe került. A bírő nem következetes, mert most megadta a Gloria elleni tizenegyest, amelyet Jordache értékesít. (2:2). Az utolsó öt perc tulfeszített légkörben folyik le. A közönség tüntet a bírő ellen. A 44. percben a finiselő Gloria támadók elől Sucitulescu kézzel üti el a labdát, ezt a tizenegyest

A Tricolor az elsőosztályu bajnokság élére került a CAA legyőzésével

Arad. A kerületi bajnokság vasárnapi fordulójának kétségtelenül legérdekesebb mérkőzése a Tricolor—CAA-talkozás volt, mely remek küzdelmet, nivós játékot és Tricolor-győzelmet eredményezett. A Tricolor ezzel a győzelmével a kerületi bajnokság élére került. Az USA pontot adott le az Intelegerea-val szembeni mérkőzésen. A Astra—Soimii-mérkőzés botrányos körülmények között az Astra nyerte. A sereghajtó csapatok találkozásán a Hakoah győzött a Sparta ellen és ezzel egy helyvel előbbrekerült. A Transilvania olcsón kapott két pontot a Juventustól, miután ez a csapat jóval a kitűzött idő után jelent meg a

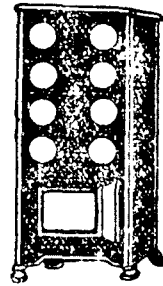
pályán. A forduló után a táblázat a következő:

Tricolor	10	6	1	3	28	15	13
SGA	8	5	2	1	23	9	12
USA	9	5	2	2	23	16	12
Transilvania	8	5	2	1	17	12	12
CAA	8	5	1	2	16	11	11
Astra	7	4	—	3	9	9	8
Intelegerea	9	2	3	4	22	20	7
Juventus	7	2	2	3	12	15	6
Soimii	8	1	4	3	7	11	6
Hakoah	8	2	1	5	10	14	5
Unirea	8	1	2	5	11	27	4
Sparta	6	—	—	6	6	25	0

Beszámolónk a mérkőzésekről:

Tricolor—CAA 4:3 (0:3). A két csapat mérkőzése magasnivóju, változatos küzdelmet hozott, amelyet a lelkesebb és minden labdát megjátszó Tricolor nyerte meg a második félidőbeni játéka alapján megérdemelten. A győztes csapat minden egyes tagját dicséret illeti a hihetetlenül szívós, lendületes és a küzdelmet egy pillanatra sem feladó játéukért. Egyénileg Dumitriu, Münch, Lingurar, Schmiedt (de csak a második félidőben), Botos, Szilágyi és a Janka-fivérek voltak jók. Az első félidőben CAA Miklóssy (2) és Regner II. góljaival vezet. Szünet után a feljavult Tricolor Schmiedt, Szilágyi és Janka I. góljaival kiegyenlített, majd Szilágyi I. góljával a győzelmet is megszerzi. A vesztes csapatban Reinhardt II., Régner I., Éberlein, Miklóssy és Régner II. érdemeinek dicséretet. Bírő Husztk volt, aki jól vezette a mérkőzést.

USA—Intelegerea 1:1 (0:0). Félidőnként a

Sok tizezer

megelégedett vevő bizonyítja, hogy a

„ZEPHIR”

kályha az összes kályhák között a

LEGJOBB

10 kgr. fával fűt egy **24** órán át normál szobát

Gyártja: **Szántó D. és Fia, Oradea**

Consum és Inlesnirea könyvre készpénzárbankapható

Lerakat: **Csetey és Seltz vaskereskedés Arad**
Bul. Regele Ferdinand 49. 4268

szellel játszó csapat fölényében folyt le a mérkőzés, amelynek első félideje gól nélkül telt el. A második félide 2. percében az USA szerzi meg a vezetést Nagy Lajos révén, ezt a 42-ik p-ben Farkas III. egyenlíti. Kossik, Nagy, a Szinder-fivérek, Nagy S. voltak az USA legjobbjai, az Intelegerea-ból Trifon, Szikszay, Kéri, a Stahl-fivérek és Farkas III. játéka érdemel dicséretet. Vecsernyés körültekintéssel vezette a mérkőzést.

Hakoah—Sparta 1:0 (1:0). A kapu előtt határozottabb Hakoah szerezte meg a győzelmet a lelkes Sparta elleni mérkőzésen. Az első félideben Grünfeld gólja döntötte el a mérkőzést. A Hakoah-ból, amely tartalékolatlan állott fel, a következők érdemelnek dicséretet: Popovics, Seruga, Grünfeld, Gallov és Bundl. A Sparta-ból Sándor, Dudaş, Szalay a legjobbak. Bíró: Fock.

Astra—Soimil-CFR 2:1 (2:1). Durva mérkőzés keretében győzött a kapu előtt határozottabb csapat. Az első félideben az Astra támadott többet és Leszny, valamint Perneky

góljaival 2:0-ás vezetésre tett szert, amikor a félide befejezése előtt egy kapuelőtti kavardásból Durghau lötte a Soimil gólját. Szünet után a játék méginkább eldurvul, aminek négy kiállítás a következménye. A Soimil-ből Oltacan, Stoica és Motiu, az Astra-ból pedig Gavril került a kiállítás sorsára. Macean bírót a mérkőzés befejezése után a felhevült drukkerk tetteleg bántalmazták.

Transilvania—Juventus 3:1 (1:0). A két csapat barátságos meccset vívott, mert a Juventus nem jelent meg a kitűzött időben. A bajnoki pontok ilyenformán a Transilvania birtokába mentek.

O Egyéb eredmények: Másodosztályu bajnokság: Titanus—Fortuna 3:0 (0:0). Vulturul—Crisana 2:1 (0:1). Ifjúsági bajnokság: Astra—Olimpia 4:2, Transilvania—Tricolor 3:1, AMEFA—Unirea 4:1, Juventus—Hakoah 6:3, Gloria—USA 10:1, Intelegerea—Fortuna 4:0. Barátságos: Slavia—SGA komb. 2:0 (2:0)

A Ferencváros pontvesztése a magyar nemzeti bajnokság vasárnapi fordulójának legnagyobb eseménye

Budapest. A magyar nemzeti bajnokság vasárnapi fordulójának legnagyobb szenzációja a Ferencváros—Szeged FC mérkőzés eldöntetlen eredménye volt. Ezen a meccsen vesztett először pontot az őszi fordulón a Ferencváros. A Hungária és az Újpest gólzáporos győzelmet arattak ellenfeleik felett. A III. kerület idei első pontját szerezte. Beszámolónk a mérkőzésekről a következő:

Szeged—Ferencváros 1:1 (1:1). A 17. p-ben Korányi II. a Szeged FC számára szerezte meg a vezetést. A 25. p-ben Toldi révén egyenlített a Ferencváros. Szünet után nagy Ferencváros-fölény alakult ki, azonban a jól működő szegedi védelem sorra visszaveri a ferencvárosi támadásokat.

Hungária—Erzsébet, Soroksár 10:0 (5:0). A Hungária-csatársor remek formában gyártotta a gólokat. A gólok a következő sorrendben estek: Cseh, Kardos, Cseh, Cseh, Kardos, Titkos, Titkos, Kardos, Titkos, Cseh.

Nemzeti—Kispest 4:2 (3:0). Változatos játék után a kapu előtt határozottabb Nemzeti megérdemelten győzött. Az első félideben Kisalagi és Molnár (2) góljaival a Nemzeti vezet, a szünet után Nemes szépít az eredményen,

majd Fenyvesy gólia következik, a végeredményt pedig Nemes állította be.

Újpest—Haladás 7:1 (4:0). Az Újpest főlénye jegyében folyt le a mérkőzés. A gólokat sorrendben a következők szereztek: Zsengellér, Zsengellér, Vincze (11-esből), Kállai, Szabó, Zsengellér, Vincze, Zsengellér.

III. kerület FC—Budafok 2:2 (2:0). A III. kerület nagy meglepetésre pontot vett el a Budafoktól.

Elektromos—Bocskai 2:1 (1:0). Az Elektromos küzdelem után megérdemelten nyert.

„C”-liga-mérkőzések

A vasárnapi mérkőzések után a „C”-liga állása így alakult:

SSMR	6	5	1	0	19	8	11
UDR	4	4	0	0	20	2	8
Electrica	6	3	1	2	14	12	7
Minerul	3	3	0	0	13	4	6
Progresul	5	2	2	1	13	5	6
Olimpia-PTT	5	3	0	2	19	14	6
Mica	5	2	0	3	8	14	4
Fulgerul	4	1	1	2	8	11	3
CSML	5	1	1	3	9	16	3
Politechnica	6	1	1	4	4	15	3
Banatul	2	0	1	1	2	4	1
CFR Turnu-Severin	7	0	0	7	3	27	0

Eredmények: Timişoara: Electrica—Mica 2:1 (1:0). Politechnica—Progresul 0:0. Reşita: SSMR—CSML 4:1 (3:1).

O Bécsi eredmények: Vienna—Austria 1:1 (1:0). Rapid—Wacker 6:1 (2:1). FC Wien—Postsport 1:0 (0:0). Favoritner—Sportklub 2:0 (0:0). Admira—Floridsdorf 7:2 (1:1). Hakoah—Libertas 0:0.

O Olaszország—Svájc 4:2 (2:1). Európa Kupa mérkőzést vívott a két csapat Milánóban, amelyet megérdemelten nyertek az olaszok a fenti arányban.

O Banat birkozó bajnokságait vasárnap a késő éjjeli órákban fejezték be. 13 egylet 60 versenyzője heves küzdelmeket folytatott a bajnokságért, szépszámu közönség jelenlétében. A verseny végeredménye a következő: Légsúly: 1. Duca (CFR, Timişoara), 2. Márffics (Stăruința, Oradea), 3. Burkovics (UDR). Pehelysúly: 1. Tözsér (Stăruința, Oradea), 2. Kovács (CFR, Timişoara), 3. Konecsnik (UDR). Könnyűsúly: 1. Lévai (Stăruința, Oradea), 2. Gavrilenco (CFR, Timişoara), 3. Gedeon (SSMR). Közép A): 1. Sándor (UDR), 2. Moldovan (CFR, Timişoara), 3. Szénási (Stăruința, Satu-Mare). Közép B): 1. Cocos (CFR, Timişoara), 2. Vörös (CFR, Timişoara), 3. Bati (CFR, Bucureşti). Kisebbsúly: Schwirzenbock (UDR), 2. Traian (CFR, Timişoara), 3. Szilágyi (Hercules, Arad). Nehézsúly: 1. Suşaba (CFR, Timişoara), 2. Onaca (CFR, Timişoara), 3. Dute (CFR, Bucureşti). Pontverseny: 1. CFR, Timişoara: 21 pont, 2. Stăruința és UDR 8—8 pont.

„OLLA” Preservatív a legmegbízhatóbb.
Huszonhat állam egészségét óvja.
Minden darab többszörösen ellenőrizve.

Román Kupa-mérkőzések

A Román Kupa vasárnapi fordulóján a következő eredmények adódtak: Timişoara: CAMT—UDR 3:0 (1:0). Lugoj: Vulturii—CFR Simeria 3:2 (3:0). Petroşani: Jiul—Minerul 2:1 (2:0). Craiova: Crai Iovan—Rovine-Grivita 3:2 (1:2). Bucureşti: Maccabbi—DUG 4:0 (1:0). Baia-Mare: Phönix—Victoria 3:1 (1:0). Oradea: Stăruința—Tricolor 2:1 (2:0). Sibiu: SGS—IAR 2:1 (0:1). Câmpia-Târzi: Industria Sârmei—Soimil 1:0 (1:0). Satumare: Olimpia—Unirea 5:2 (2:2). Galaţi: Telefonclub—DVA 2:1 (1:0). Braşov: ACFR—Ager 4:3 (3:1). Tg.-Mureş: Mureş—Patria 8:2 (2:1). Cernăuţi: Jahn—Makkabbi 3:0 (1:0). Brăila: Franco-Romana—Leonida 4:1 (2:1).

O Az AMEFA edzőmérkőzése. Vasárnap délelőtt játszott az AMEFA 400 főnyi közönség előtt az Unirea együttesével. Az AMEFA győzött 9:0 (3:0) arányban. A gólokat Batrin (4), Perneki (2), Fried, Praszler és Léb lötték. Az AMEFA: Sadovschi, Kovács, Csajka, Szurdi, Szabó és Szaniszló II. nélkül állott fel. Játékvezető: Kertész Gyula.

O Utabb női hátuszás-világrekord. Düsseldorfból jelentik: Nida Senff olimpiai bajnoknő a 100 méteres női hátuszás olimpiai bajnoka újabb világrekordot állított fel 1 perc 17.6 másodperces idővel.

UJ KÖNYV

Világsiker: Christopher Morley: „Ember volt”. Richard Roe newyorki polgár meghalt. Csak egyet tudni róla biztosan, még pedig azt, hogy „Ember volt”. Mit jelent embernek lenni, magános, jiedt, ide-oda lökdösődő teremtmények ebben a zsúfolt és nehéz világban? Ezen kérdésekre ad költőien szép és kísértetiesen őszinte feleletet Christopher Morley nagy regényében, amelynek magyar címe: „Ember volt”. Hősei szürke amerikai férfiak, de Morley az átlagpolgár életéből annyi váratlan szépséget, bonyolult finomságot és meglepő tragédiát bont ki, hogy alakja hatalmas méretekre nő meg. Mély és igazi életbölcselem árul ebből a könyvből, amelynek bensőségesen izgalmas mondatai maradéktalanul papírra mentik az ember aromáját, zamatát, ízét, azt a megfoghatatlan valamit, ami az embert emberré teszi. A könyv Cserépfalvy kiadásban, valóban gyönyörű kiállításban és szép papíron, 350 oldalon, füzve 119 lei minden könyvkereskedésben vagy Lepagenál: Cluj. Kérje a Cserépfalvy-kiadványok teljes jegyzékét.

Prohászka Ottokár: „Élővizek forrása, elmékedések Jézus szentséges szívéből”. A lélek hatalmas feladatainak szolgálatában áll ez a mű, mely az „Élő vizekhez”, Jézus szentséges Szívéhez vezet az embert és megtanít arra, hogy hogyan meríthetünk lelkünk hasznára az „örök forrásból”. A rendszeres elmékedés művészetének elsajátítására tanít meg bennünket továbbá ez a csodálatosan szép könyv. Ha egyszer birtokunkba került a boldogemlékü püspök: „Élővizek forrása”, nem tudunk megválni tőle, mint leg-hűbb barát szegődik mellénk. Ha fáj az élet, csak felnyitjuk a könyvet s bánatunkra vigaszt találunk, sajnó sebinkre gyógyírt, örömlünkben örvendő társat. Ezen elmékedések által érezzük a jó Isten illetését, a mennynek közelségét s áthat az égi kegyelem sugara. Teljesen átéljük a könyv mottóját: „Élővizek forrásához nem egymagában, de ezekkel leülni s inni és felüdülni s énekelni kevés munka s nagy élvezet!” Prohászka Ottokár: „Élővizek forrása” füzve 99 lei minden könyvkereskedésben vagy Lepagenál: Cluj. Kérje a Szociális Misszi-Társulat kiadványainak jegyzékét.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
föld.

A beképzelt
art hiszi, hogy
meggardagodhat
anélkül, hogy
lenne sorsjegy
a Wagas-lits: Cook
föelarisítótol...

ARADON a Minorita-palotában.

Póstacsekk-kontó száma 3072.
Küldünk postán sorsjegyeket utánvétellel.

